

Enligt sändlista

BILDANDE AV
Kälbergets naturreservat

Objektnummer	2046453
Län	Västernorrland
Kommun	Sollefteå
Socken	Junsele
Fastighet	Junsele-Västerås 1:3*
	*Fastighetsbildning pågår
Markägare	Staten genom Naturvårdsverket
Förvaltare	Länsstyrelsen
Lägesbeskrivning	Vid gränsen mellan Västernorrlands, Jämtlands och Västerbottenslän, 10 km nord-nordväst om Övra kapell.
Mittpunkt	x: 584058,4 y: 7100830 (SWEREF 99)
Areal [hektar]	20,4
Prod skogsmark [ha]	17,7
Naturtyper [ha]	Granskog 10,4
	Lövblandad barrskog 3,5
	Barrblandskog 2,4
	Hällmark 1,7
	Triviallövskog 1,4
	Våtmark 1

LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) förklarar länsstyrelsen det område som utmärkts på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat.

För att uppnå och tillgodose syftet med naturreservatet förordnar länsstyrelsen i enlighet med 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., att de föreskrifter som framgår av detta beslut ska gälla beträffande naturreservatet.

Föreskrifterna enligt 7 kap. 5 och 6 §§ miljöbalken gäller från den dag de vinner laga kraft. Föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken gäller från kungörelsedatum även om beslutet överklagas.

I enlighet med 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer länsstyrelsen bifogad skötselplan.

SYFTE

Området skyddas i syfte att bevara biologisk mångfald och en värdefull naturmiljö. Detta innebär att bevara en grandominerad naturskogsmiljö som har och håller på att bilda mycket av de strukturer, såsom gamla individer av både barr- och lövträd samt döda stående och liggande träd, som är kännetecknande för naturligt fungerande skogsekosystem. Syftet ska uppnås genom att skogsmiljön får utvecklas fritt efter naturligt förekommande processer.

RESERVATSFÖRESKRIFTER

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden.

Utöver vad som för övrigt gäller är det förbjudet att:

- 1 uppföra byggnad, mast eller annan anläggning.
- 2 bedriva täkt, anordna upplag, borra, spränga, schakta, gräva, utfylla, tippa eller på annat sätt skada mark, block och våtmarker.
- 3 dika, dikesrensa eller dämna.
- 4 anlägga luft-, vatten- eller markledning, stängsel eller hägnad.
- 5 anlägga väg, stig, bro eller spång.
- 6 bedriva skogsbruk; avverka eller på annat sätt skada levande eller döda, stående eller omkullfallna, träd och buskar, samt utföra annan skogsvårdsåtgärd.
- 7 sprida kemiska eller biologiska bekämpningsmedel, kalk eller gödselmedel.
- 8 inplantera djur, växter eller andra organismer.
- 9 framföra motordrivet fordon. Förbudet gäller inte snöskoter på snötäckt mark, eller uttransport av fällda älgar, björnar och annat högvilt, varvid risken för skador på mark och vegetation ska minimeras.
- 10 uppföra jaktorn utan länsstyrelsens tillstånd.
- 11 upplåta mark för militär övningsverksamhet.

B. Föreskrifter om förpliktelser för ägare och innehavare av särskild rätt att tåla intrång enligt 7 kap. 6 § miljöbalken.

Markägare och innehavare av särskild rätt förpliktigas tåla att följande åtgärder vidtas för att tillgodose ändamålet med reservatet:

- 1 upphuggning och markering av reservatsgräns.
- 2 uppsättning av informationstavlor.

- 3 undersökningar av mark, vatten, vegetation och djurliv, samt markering av därtill hörande ytor.
- 4 avlägsnande av eventuella främmande arter.

C. Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom reservatet samt om ordningen i övrigt inom reservatet.

Utöver vad som för övrigt gäller är det förbjudet att:

- 1 fälla eller på annat sätt skada levande eller döda stående eller omkullfallna träd och buskar.
- 2 plocka, gräva upp eller på annat sätt ta bort mossor, lavar eller svampar, med undantag för plockning av icke fridlysta matsvampar och marklevande färgsvampar.
- 3 genom grävning eller på annat sätt skada mark eller block.
- 4 insamla eller föra bort insekter eller andra ryggradslösa djur.
- 5 klättra i boträd eller på annat sätt medvetet störa eller skada djurlivet.
- 6 framföra motordrivet fordon. Förbudet gäller inte snöskoter på snötäckt mark.
- 7 uppföra anläggning, såsom vindskydd, koja, bänk, spång, stängsel, ledning, mast eller torn.
- 8 sätta upp skylt, tavla, affisch eller göra inskrift.
- 9 genomföra tävlingar, lägerverksamhet eller andra större arrangemang utan länsstyrelsens tillstånd.

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för bedrivande av renskötsel, inklusive exempelvis snöskoterkörning, i enlighet med bland annat rennäringslagen (1971:437) och terrängkörningsförordningen (1978:594).

Länsstyrelsen kan ge tillstånd för vetenskapliga undersökningar som innebär någon form av markering, fällfångst eller annan åverkan, under förutsättning att denna åverkan inte annat än alldeles obetydligt påverkar de värden som reservatet syftar till att bevara. Vetenskapliga undersökningar som inte innebär markering av provytor eller annan åverkan är tillåtna i reservatet. Vidare ska föreskrifterna inte hindra att i vetenskapligt syfte ta minsta möjliga mängd belägg för artbestämning av exempelvis svampar eller insekter. Observera dock att insamling av vissa arter även kan vara reglerad i artskyddsförordningen (2007:845).

Tillstånd enligt föreskrift C9 kan innebära att undantag ges från flera föreskrifter. För verksamheten gäller att eventuell åverkan inte annat än alldeles obetydligt får påverka de värden som reservatet syftar till att bevara.

Föreskrift C5 ska inte hindra ringmärkning av fågel i enlighet med övrigt regelverk.

I enlighet med 2 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., ansvarar länsstyrelsen för förvaltningen av reservatet. Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för förvaltaren, eller den som förvaltaren uppdrar åt, att utföra de åtgärder som anges ovan under B och vars utförande beskrivs närmare i skötselplanen.

Föreskrifterna under C gäller även fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till fastighet när de inte nyttjar sin rätt att bruka fastigheten.

SKÄLEN FÖR BESLUT

Områdesbeskrivning

Naturreservatet är beläget på Kälbergets sydvästra topp på cirka 500 till 550 meter över havet och ligger således långt ovanför Högsta kustlinjen. Det är ett av Västernorrlands högst belägna reservat. Området domineras av morän med inslag av torv på våtmarken i norr. Berggrunden utgörs huvudsakligen av granit (granodiorit, syenitoid mm.).

Reservatet är beläget vid länsgränsen mellan Västerbotten och Jämtlands län och är en del av ett större blivande reservat på 179 hektar, beläget på Västerbottens sida om länsgränsen. Tillsammans omfattar hela reservatsområdet 199 hektar.

Den del på cirka 20 hektar som ligger i Västernorrlands län består av en relativt gles höghöjdsgranskog med inslag av björk och sälg. Sälarna är påtagligt lavrika och arter som lunglav (NT*), skrovellav (NT*) och bårdlav (LC*) har påträffats. Området är tämligen hänglavsrikt. På toppen, centralt i reservatet, finns ett mindre område där det växer glest utställd björk, tydligt påverkad av höghöjds klimatet.

Området har påverkats av äldre huggningar men trots dessa ingrepp kvarstår naturskogsstrukturen i beståndet. Både liggande (lågor) och stående (torrakor) död ved i olika nedbrytningsklasser är allmänt till sparsamt förekommande.

Det finns inga kända kulturhistoriska lämningar inom området. Området besöks i ringa omfattning av allmänheten.

*) Hotkategorier enligt 2015 års rödlista: NT=nära hotad, LC=Livskraftig.

Ärendets beredning

Kälbergets höga naturvärden uppmärksammades i samband med Länsstyrelsen Västerbottens inventering av värdefulla Statliga Naturskogar och Urskogsartade Skogar (SNUS), på regeringens uppdrag under 2003-2004. Under denna inventering besöktes även den del som ligger i Västernorrlands län. Området bedömdes ha sådana kvalitéer att det stärkte helheten av det angränsande blivande naturreseptat på Västerbottensidan.

Området är registrerat som naturvårdsobjekt (objektsnummer: 83038) vid länsstyrelsen. Tidigare markägaren SCA har pekat ut området som frivillig avsättning.

Under 2014 förvärvades området av Naturvårdsverket (NV-01806-14). Det ingick i det så

kallade ESAB-paketet där staten erbjöd de stora skogsbolagen mark från Sveaskog i utbyte mot områden på bolagsmark som planerades bli naturreservat.

Området är inte identifierat i Sollefteå kommuns översiktsplan från 1990. I det nya för 2016, ännu inte godkända förslaget till översiktsplan, finns Kälberget registrerat som naturvårdsobjekt. Reservatsområdet ligger inte inom något av de föreslagna områdena som anses lämpliga för storskalig utbyggnad av vindkraft i Sollefteå kommuns fördjupade översiktsplan för vindbruk från 2008. Några fler specificerade intressen finns inte redovisade för området.

Under remissbehandlingen har digitalt underlagsmaterial från mineralrättsregistret kontrollerats. Inga förfallna, beviljade eller ansökta undersökningstillstånd har påträffats.

Remissyttranden har inkommit från Sveriges Geologiska Undersökning (SGU), Sollefteå kommun samt Skogsstyrelsen.

Ingendera har något att invända mot reservatsförslaget. SGU förutsätter att geologiska undersökningar i vetenskapligt syfte inklusive provtagning av bergarter och lösa jordlager omfattas av dispensregeln.

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen har beaktat de vid remissförfarandet inkomna synpunkterna genom bearbetning av beslutet.

Områdets skogar har tidigare påverkats av huggningar men sedan lång tid tillbaka har skogen stått så gott som opåverkad av skogsbruk. Detta har gynnat nybildning av skogsbiologiskt viktiga strukturer som äldre träd och död ved och de utgör idag ett påtagligt inslag i området. Dessa värden är ovanliga i dagens av skogsbruk präglade landskap och av grundläggande vikt för att bevara livsformer knutna till områden med mer naturlig skogsdynamik. Naturvärdena i området är följaktligen oförenliga med konventionella skogsbruksmetoder och annan exploatering.

Genom naturreservatsbildning undanröjs exploateringshot och förutsättningarna för bevarande av skogsmiljöerna, med därtill hörande strukturer, processer och arter, förbättras.

I den händelse en hotad art påträffas eller kunskapsläget ändras för en i dag känd art i reservatet, och det långsiktiga bevarandet av arten inte bedöms tryggt med nuvarande förvaltningsinriktning, skulle det kunna finnas skäl att utfärda en dispens som möjliggör åtgärder nödvändiga för arten. Sådan eventuell dispens bör motiveras av aktuell, välgrundad biologisk kunskap. Vidare bör eventuella åtgärder långsiktigt följas upp och berörda delar dokumenteras före och efter åtgärd. En eventuell dispens förutsätter att särskilda skäl föreligger i enlighet med miljöbalken 7 kap. 7 §, vilket innebär att åtgärderna måste vägas mot de värden som utgjort grund för tillkomsten av detta områdesskydd.

Länsstyrelsen bedömer att området signifikant bidrar till uppfyllandet av miljömålen "Levande skogar". Urvalet av reservatsförslaget har gjorts i enlighet med de nationella och regionala strategierna för formellt skydd av skog från 2005. Avgörande urvalskriterier har varit områdets bitvis höga värden på beståndsnivå samt den stora förekomsten av lövträd.

Länsstyrelsen bedömer att ett naturreservat i det aktuella området är förenligt med kommunens översiktsplan och med hushållningsbestämmelserna i 3:e och 4:e kap. miljöbalken.

Länsstyrelsen finner vid en vägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap. 25§ miljöbalken att det för att skydda och bevara ovanstående naturvärden finns skäl att besluta om att bilda ett naturreservat, samt förordna om föreskrifter för området och att fastställa en skötselplan. För att uppnå det starka skydd som behövs för områdets naturvärden bör föreskrifterna bland annat omfatta förbud mot såväl exploateringsföretag som skogsbruk.

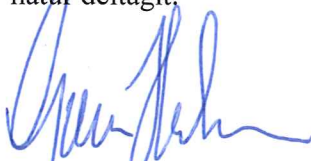
HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill klaga över detta beslut ska skriva till regeringen, men skicka eller lämna skrivelsen till länsstyrelsen, postadress: Länsstyrelsen, Enheten för skyddad natur, 871 86 Härnösand.

Skrivelsen ska ha kommit in inom tre veckor från den dag klaganden fick del av beslutet. I skrivelsen ska anges vilket beslut som överklagas och den ändring som begärs. Skriv namn, adress, telefonnummer och ärendets nummer. Om ytterligare upplysningar önskas, kontakta Kristin Lindström , telefon 0611-34 92 58, kristin.lindstrom@lansstyrelsen.se.

Beslutet ska kungöras i länets författningssamling, i Post- och Inrikes Tidningar, i Tidningen Ångermanland och i NordSverige. Den dag kungörelsen varit införd i ortstidning anses berörda ha fått del av beslutet.

I den slutliga handläggningen av detta ärende har även Linda Andersson, länsjurist, Thomas Steinwall, planhandläggare, samt Torbjörn Engberg, enhetschef vid Enheten för skyddad natur deltagit.

Gunnar Holmgren
landshövding

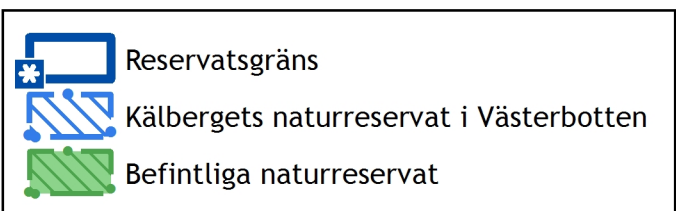
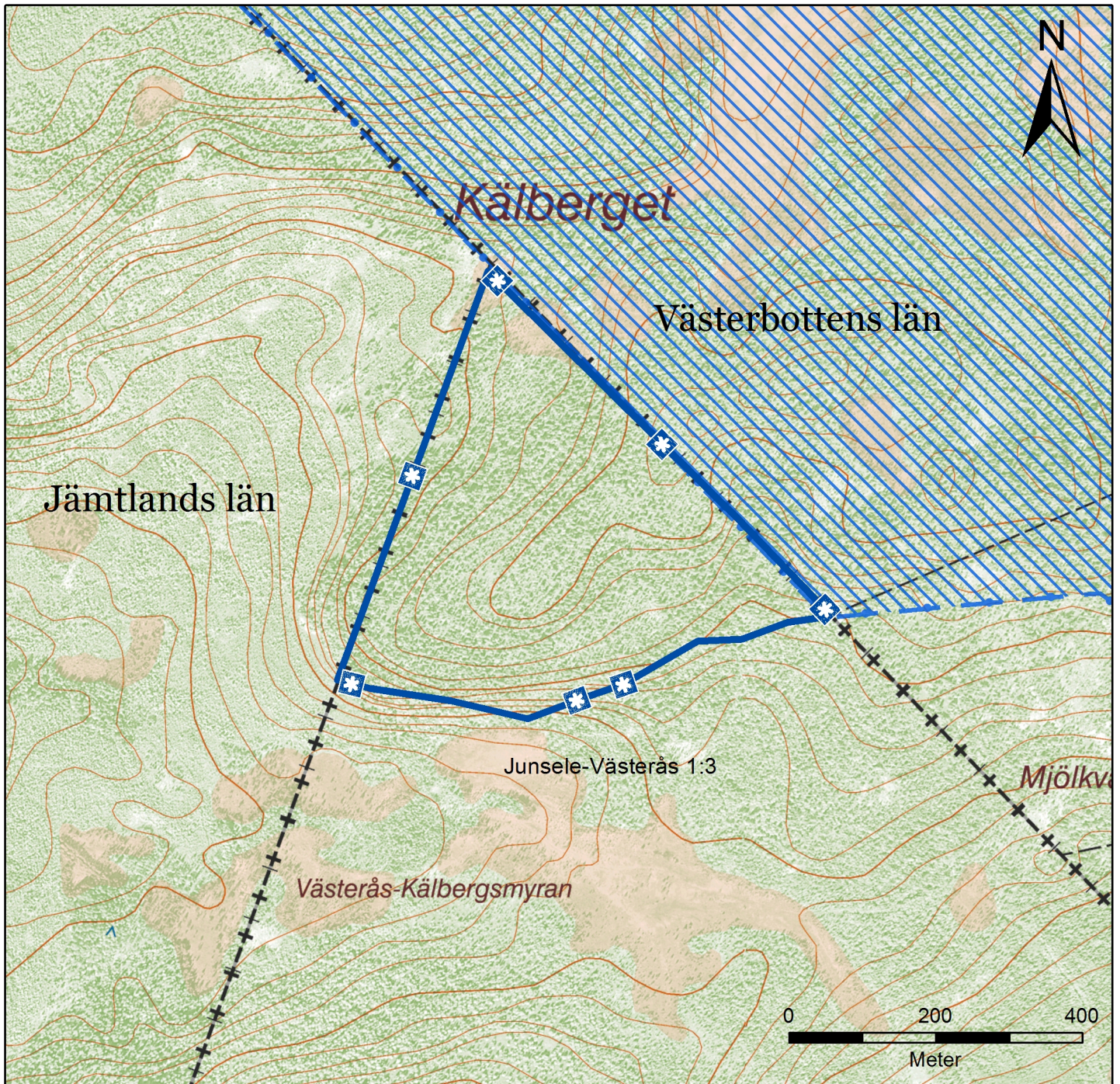
Kristin Lindström
naturvårdshandläggare

Bilagor

- 1 Beslutskarta
- 2 Sändlista
- 3 Skötselplan

Kälbergets naturreservat

Bilaga 1
Beslutskarta
Dnr: 511-2113-15

Kälbergets naturreservat

Sändlista

Havs- och vattenmyndigheten, Box 11930, 404 39 Göteborg
Skogsstyrelsen, skogsstyrelsen@skogsstyrelsen.se
Riksantikvarieämbetet, Box 5405, 114 84 Stockholm
Naturvårdsverket, registrator@naturvardsverket.se
SCA Skog AB, Huvudkontoret, Skepparplatsen 1, 851 88 Sundsvall
Per Anders Eriksson, Västeråsby 102, 880 37 Junsele
Roland Jakobsson, Dalgatan 10, 919 32 Åsele
Vilhelmina Södra sameby, Tomas Nejne, info@stihken.se
Patrick Sjöstedt, Västeråsby 105, Box 43, 880 37 Junsele

Kopia för kännedom

Länsstyrelsen Västerbotten, vasterbotten@lansstyrelsen.se
Skydda Skogen, info@skyddaskogen.se
Lantmäterimyndigheten, Box 1111, 462 28 Vänersborg
Sollefteå kommun, Djupövägen 3, 881 80 Sollefteå
Naturskyddsforeningen Länsförbundet Västernorrland, c/o Maria Danvind,
maria.danvind@naturskyddsforeningen.se
Ångermanlands ornitologiska förening, mikael@nordendahl.se
Sveriges geologiska undersökning, Box 670, 751 28 Uppsala

Skötselplan för *Kälbergets naturreservat*

Denna skötselplan ska användas tillsammans med det beslut som utgör grunden för planen. I beslutet återfinns viktig information såsom beslutsmening, syfte, föreskrifter och en sammanfattande beskrivning av området.

Gränser

Reservatet ska märkas ut enligt svensk standard (SIS 03 15 22) genom målning på träd inom reservatet i gränsgatan och uppsättning av stolpar med reservatsbricka i gränsvinklar och där det är naturligt för besökare att korsa reservatsgränsen.

Brand

Om okontrollerad brand uppkommer inom reservatet bör släckning inriktas mot naturliga avgränsningar och mot reservatets ytterkanter om räddningschefen anser att branden härmed slutligen kan bekämpas. All eventuell brandbekämpning bör ske med så skonsamma metoder som möjligt och med största hänsyn till mark, vegetation och vatten.

Servitut och samfälligheter mm

Ett allmänt färdsservitut finns i området till förmån för Junsele-Västerås 1:2, 1:3, 1:4, 1:5 samt 1:6. Ändamålet med servitutet är "rätt att begagna de vägar å varandras ägor, som för hemmanslotternas brukande äro erforderliga". Servitutet belastar Junsele-Västerås 1:2, 1:3, 1:4, 1:5 samt 1:6.

Jakt

Staten har upplåtit rätten till all jakt inom naturreservatet till SCA Skog AB. Upplåtelsen gäller till och med 30 juni 2020. Avtalet ska sägas upp senast ett år före avtalstidens utgång annars förlängs avtalet automatiskt med 5 år. Uppsägning förutsätter enligt upplåtelsen att jakten regleras i reservatsföreskrifter (Naturvårdsverket diarienummer: NV-01806-14).

Reservatsföreskrifterna reglerar inte jakten i sig men reglerar utövandet enligt följande: Vid uttransport av högvilt ska risken för skador på mark och vegetation, t.ex. spårbildning minimeras (se föreskrift A9). Siktgator får inte röjas (se föreskrift A6). Eventuella befintliga jaktorn ägs av jakträttsinnehavaren och ska underhållas eller rivas. Tillstånd för uppförande av nya jaktorn ska sökas hos länsstyrelsen (se föreskrift A10). Av reservatsföreskrifterna följer vidare att varken levande eller döda träd i reservatet får nyttjas till ved (se föreskrift A6).

Reservatet ligger inom Ruskåns fiskevårdsområde, inget fiskevatten finns i området.

Förvaltning och tillsyn

Länsstyrelsen ansvarar för förvaltningen av reservatet och tillsynen när det gäller efterlevnaden av reservatsbestämmelserna.

Skötselområden med bevarandemål och åtgärder

Området har indelats i två skötselområden som båda omfattar hela reservatet.

Skötselområde 1

Grandominerad naturskog med inslag av lövträd samt våtmark.

Övergripande mål

Att låta skogsmarken utvecklas fritt efter naturligt förekommande processer. Detta resulterar i strukturer, såsom gamla, grova träd och döda stående och liggande träd samt skiktning i beståndet med en spridning i både ålder och traddiameter. Detta är kännetecknande för ett naturligt fungerande och av människan i låg grad påverkat skogsekosystem. Även våtmarken ska utvecklas efter naturliga processer.

Åtgärder

Inga åtgärder förutom uppföljning.

Skötselområde 2

Information och tillgänglighet

Övergripande mål

Att låta området vara fortsatt tillgängligt för allmänheten och att besökare ska få relevant information om området.

Målordikatorer:

- Aktuell information finns på länsstyrelsens hemsida.

Åtgärder

- Information på hemsida

En beskrivning av området läggs ut på länsstyrelsens hemsida.

Tavla med information samt karta för hela det föreslagna reservatsområdet för båda länen bör finnas vid vägen intill reservatsgränsen i norr på Västerbottens sida, se skötselkarta. Skylt förvaltas av länsstyrelsen Västerbotten.

Sammanfattning och prioritering av åtgärder

Prio	Åtgärd	Skötsel- omr	Start	Intervall	Finansiering
1	Information på hemsida	2	2017	engångsåtgärd	reservatsanslag

Uppföljning

Uppföljning av reservatets syfte och gynnsam bevarandestatus för miljöer och arter är en prioriterad uppgift för reservatsförvaltningen, förutom de åtgärder som anges ovan. En uppföljning av organismer knutna till granskog samt lövträd bör genomföras med 10 års mellanrum.

Sammanfattning av uppföljningsbara mål

Skötsel- omr	Kvalitetsmål	Intervall
2	Aktuell information finns på länsstyrelsens hemsida.	löpande tillsyn

Kälbergets naturreservat

Skötselkarta
Dnr: 511-2113-15

